

حجم تبادلات تجاری ایران و ایتالیا در ده ماهه نخست سال ۲۰۰۰

عبدالرضا رییس شقانی
دبیر اول و مسئول بخش اقتصادی
سفارت جمهوری اسلامی ایران در ایتالیا

در طی ده ماهه نخست سال ۲۰۰۰، حجم مبادلات تجاری دو کشور بالغ بر ۲/۴ میلیارد دلار بوده که نسبت به دوره مشابه در سال ۱۹۹۹ بیش از ۳۹ درصد یا به عبارت دیگر ۶۸۵ میلیون دلار افزایش نشان می دهد. بخش اعظم افزایش حجم تبادلات تجاری ناشی از افزایش قیمت نفت در این دوره می باشد که علیرغم کاهش وزنی، از نظر ارزشی رشد داشته است. در این گزارش سعی شده ضمن نقد و ابطل تجاری دو کشور از نظر آماری، با رایج جداول متعددی حجم مبادلات تجاری، میزان صادرات نفتی و غیر نفتی، ترکیب، وزن و ارزش کالاهای عمده مبادله شده بین دو کشور و فهرست کالاهای ایتالیایی که صادرات آن به ایران افزایش چشمگیری داشته، نمایش داده شده و با دوره ده ماه اول سال ۱۹۹۹ مقایسه کلی صورت گیرد.

تجاری ایران و ایتالیا در ده ماهه اول سال ۱۹۹۹ و ۲۰۰۰ در جدول شماره ۱ نشان داده شده است.

ارزش صادرات نفتی ایران به ایتالیا در ده ماهه اول سال ۲۰۰۰ و در مقایسه با دوره مشابه در سال ۱۹۹۹ حدود ۶۴۴ میلیون دلار یا به عبارت دیگر ۶۶ درصد رشد داشته است. ارزش صادرات نفتی ایران به ایتالیا در ده ماهه اول

بر اساس آخرین آمار منتشره از سوی مرکز آمار ایتالیا (ISTAT) حجم مبادلات تجاری ایران و

ایتالیا در طی ده ماه نخست سال ۲۰۰۰ افزایش قابل توجهی یافته است. در این مدت حجم تبادلات تجاری دو کشور بالغ بر ۲/۴ میلیارد دلار بوده که نسبت به دوره مشابه در سال ۱۹۹۹ بیش از ۳۹ درصد یا به عبارت دیگر ۶۸۵

میلیون دلار افزایش نشان می دهد. بخش اعظم افزایش حجم تبادلات تجاری دو کشور مربوط به افزایش صادرات ایران به ایتالیا می شود. در ده ماه اول سال ۱۹۹۹ ارزش صادرات ایران به ایتالیا ۱۵۲ میلیون دلار بوده که در دوره مشابه در سال ۲۰۰۰ به ۱/۸۲۴ میلیون دلار رسیده که حدود ۶۷۰ میلیون دلار افزایش نشان می دهد. در این مدت صادرات ایتالیا به ایران ۵۸۶ میلیون دلار به ۶۰۰ میلیون دلار رسیده که حدود ۱۴ میلیون دلار رشد داشته است.

افزایش ارزش صادرات ایران به ایتالیا در شرایطی صورت گرفته که وزن صادرات ایران به ایتالیا بیش از

میلیون تن کاهش نشان می دهد یعنی صادرات ایران به ایتالیا در ده ماه نخست سال ۲۰۰۰ در مقایسه با دوره مشابه در سال ۱۹۹۹ از نظر ارزشی ۳۹ درصد افزایش و از نظر وزنی ۱۱ درصد کاهش داشته است. حجم تبادلات

حجم تبادلات تجاری ایران و ایتالیا در ده ماهه اول سالهای ۱۹۹۹ و ۲۰۰۰
(جدول شماره ۱)

ارزش حجم تبادلات به میلیون دلار	صادرات ایتالیا به ایران		صادرات ایران به ایتالیا		دوره بررسی مقایسه ای
	وزن به کیلو	ارزش به میلیون دلار	وزن به کیلو	ارزش به میلیون دلار	
۱/۷۳۹	۱۰۲/۱۰۶/۷۳۰	۵۸۶	۹/۶۸۲/۶۵۰/۳۱۶	۱/۱۵۳	ده ماهه اول سال ۱۹۹۹
۲/۴۲۲	۱۵۱/۹۲۵/۰۴۷	۶۰۰	۸/۵۷۹/۴۶۸/۷۶۲	۱/۸۲۴	ده ماهه اول سال ۲۰۰۰

سال ۱۹۹۹ حدود ۹۶۵ میلیون دلار بود که این میزان در ده ماهه اول سال ۲۰۰۰ به ۶۰۹ میلیون دلار رسیده است. علیرغم افزایش قابل توجه ارزش صادرات نفتی ایران به ایتالیا، مقایسه آماری نشان می دهد که صادرات نفتی ایران به

ایران رامی توان ناشی از افزایش قیمت کالاهای ایرانی و کاهش تقاضا در ایتالیا ارزیابی نمود که اصولاً با توجه به مزیت های نسبی محصولات ایرانی بایستی انتظار داشت که صادرات غیرنفتی ایران به ایتالیا روند صعودی داشته باشد. حجم صادرات غیرنفتی ایران به ایتالیا در ماهه اول سال ۱۹۹۹ و ۲۰۰۰ در جدول شماره ۳ نمایش داده شده است.

صادرات ایتالیا به ایران در دوره مذکور در مقایسه با دوره مشابه در سال ۱۹۹۹ هم از نظر وزنی و هم از نظر ارزشی افزایش نشان می دهد. در دوره مورد نظر صادرات ایتالیا به ایران از نظر ارزشی ۱۴ میلیون دلار، ۲ درصد، و از نظر وزنی ۵۰ هزار تن، ۲۴ درصد افزایش نشان می دهد. عدم تناسب افزایش ارزشی و وزنی صادرات ایتالیا را می توان ناشی از کاهش ارزش برابری لیر ایتالیا در برابر آمریکا دانست.

میانگین ارزش برابری لیر در برابر یک دلار آمریکا در ماه اول سال ۱۹۹۹ حدود ۱۸۰۰ لیر بود که این میانگین در ماه اول سال ۲۰۰۰ به حدود ۲۰۶۵ لیر رسید.

در جدول شماره ۴ فهرست کالاهای عمده مبادله شده بین جمهوری اسلامی ایران و ایتالیا طی ده ماهه نخست سال ۲۰۰۰ ذکر شده تا تنوع و ترکیب کالاهای صادراتی دو کشور مشخص شود. محصولات کشاورزی، فرش و محصولات نساجی، اوراق مختلف فلزی، پوست و چرم و مواد معدنی و ابزار آلات و قطعات صنعتی عمده ترین صادرات غیرنفتی ایران به ایتالیا هستند. عمده ترین کالاهای وارداتی از ایتالیا نیز شامل قطعات و ماشین آلات مختلف، لوازم یدکی خودرو و ملزومات صنعتی، مواد شیمیایی و پلاستیکی می باشد.

ایتالیا در ماهه اول سال ۱۹۹۹ حدود ۹۶۵ میلیون تن بود که این مقدار در ماه اول سال ۲۰۰۰ به ۸۷۴ میلیون تن کاهش پیدا کرد. حجم صادرات نفتی ایران به ایتالیا در ماهه اول سال ۱۹۹۹ و ۲۰۰۰ در جدول شماره ۲ نشان داده شده است.

صادرات نفتی ایران به ایتالیا		دوره بررسی مقایسه ای
وزن به کیلو	ارزش به میلیون دلار	
۹/۴۷۳/۶۸۶/۵۹۴	۹۶۵	ده ماهه اول سال ۱۹۹۹
۸/۳۹۲/۷۶۷/۰۵۰	۱/۶۰۹	ده ماهه اول سال ۲۰۰۰

مقایسه آمار تبادلات تجاری و نفتی دو کشور نشان می دهد که عمده افزایش ارزش صادرات ایران به ایتالیا در ماهه اول سال ۲۰۰۰ مربوط به افزایش قیمت نفت در این دوره می باشد که موجب شد که علیرغم کاهش وزنی صادرات ایران به ایتالیا، ارزش آنها افزایش قابل توجهی داشته باشد. در خصوص کاهش وزنی صادرات نفتی ایران به ایتالیا نیز می توان دلیل عمده آن را افزایش صادرات نفت عراق به ایتالیا و کاهش نسبی تقاضا در داخل کشور، ناشی از افزایش قیمت نفت، ارزیابی نمود. نفت خام همواره بخش اعظم صادرات ایران به ایتالیا را شامل می شده است بطوریکه ۸۳ درصد صادرات ایران به ایتالیا در ماه اول سال ۱۹۹۹ مربوط به نفت خام می شود که این مقدار در دوره مشابه در سال ۲۰۰۰ به بیش از ۸۸ درصد رسیده است.

بررسی مبادلات تجاری غیرنفتی ایران و ایتالیا نشان

می دهد که حجم تبادلات تجاری دو کشور چندان قابل توجه نبوده و بیشتر این صادرات نفت خام ایران به ایتالیا بوده که باعث افزایش چشمگیر حجم تبادلات تجاری دو کشور می شود. به کمک نفت تراژ بازرگانی ایران با ایتالیا در ماه اول سال ۱۹۹۹ حدود ۵۶۷ میلیون دلار در دوره مشابه در سال ۲۰۰۰ حدود ۱/۲۲۴ میلیون دلار مثبت بوده است.

مقایسه آمار صادرات غیرنفتی ایران به ایتالیا در دوره مذکور نشان می دهد که ارزش صادرات غیرنفتی ایران به ایتالیا در ماه اول سال ۱۹۹۹ فقط حدود ۱۸۸ میلیون دلار بوده که در دوره مشابه در سال ۲۰۰۰ به ۲۱۵ میلیون دلار رسیده و بدین ترتیب ۱۴ درصد افزایش داشته است.

ولی متأسفانه از نظر وزنی صادرات غیرنفتی ایران به ایتالیا در سال ۲۰۰۰ و در مقایسه با سال ۱۹۹۹ کاهش نشان می دهد. وزن صادرات ایران به ایتالیا در ماه اول ۱۹۹۹ حدود ۲۰۹ هزار تن بوده که این مقدار در سال ۲۰۰۰ به ۱۸۷ هزار تن رسیده که حدود ۱۰ درصد کاهش نشان می دهد که حدود ۱۰ درصد کاهش نشان می دهد. افزایش ارزشی و کاهش وزنی صادرات غیرنفتی

صادرات غیرنفتی ایران به ایتالیا		دوره بررسی مقایسه ای
وزن به کیلو	ارزش به میلیون دلار	
۲۰۸/۹۶۳/۷۲۲	۱۸۸	ده ماهه اول سال ۱۹۹۹
۱۸۶/۷۰۱/۷۱۲	۲۱۵	ده ماهه اول سال ۲۰۰۰

ماهی و محصولات پروتئین حیوانی از محصولاتی است که صادرات آن سیر صعودی داشته و از ۱۳ هزار تن در سال ۱۹۹۹ به ۱۶ هزار تن افزایش یافته و از نظر ارزشی از ۳۲ میلیون دلار به ۷۰ میلیون دلار رسیده است. فرش که از اقلام صادراتی مهم به ایتالیا می باشد، در این مدت با کاهش صادرات مواجه شده و نسبت به دوره مشابه در سال ۱۹۹۹ حدود ۷۰۰ تن کاهش داشته و ارزش صادرات آن در ماه اول سال ۲۰۰۰ قریب به ۳۶ میلیون دلار بوده است. صادرات فولاد و اوراق فلزی نیز در این دوره قابل توجه بوده و میزان

صادرات آن بیش از ۳۳ میلیون دلار بوده است.

فهرست کالاهای عمده مبادله شده بین جمهوری اسلامی ایران و ایتالیا

در طی ده ماهه اول سال ۲۰۰۰

فهرست کالاها	صادرات ایران به ایتالیا		صادرات ایتالیا به ایران	
	ارزش به هزار لیر	وزن به کیلو	ارزش به هزار لیر	وزن به کیلو
محصولات کشاورزی و باغی	۴۰/۳۶۲/۴۹۱	۵/۱۱۶/۶۲۲	۲/۱۹۳/۸۸۱	۱۹۶/۲۶۹
نفت خام و گاز طبیعی	۳/۳۲۱/۹۸۱/۴۳۴	۸/۳۹۲/۷۶۷/۰۵۰	-	-
سنگ ساختمان	۱۳/۱۲۳/۵۸۳	۲۶/۱۹۲/۷۳۲	-	-
مواد معدنی ویژه صنایع شیمیایی و کود	-	-	۱/۶۰۵/۷۰۰	۱/۲۲۶/۱۵۰
گوشت، ماهی و محصولات جانسی	۱۴۴/۰۴۵/۳۷۳	۱۵/۹۰۰/۱۶۳	-	-
کستروماهی و محصولات جانسی	۲/۲۵۱/۲۳۰	۲۷۴/۲۱۹	-	-
میوه و سبزی فرآوری شده یا کنسرو شده	۲۰/۹۴۰/۲۰۷	۱۱/۵۶۲/۴۲۸	-	-
سایر محصولات غذایی	۲/۷۲۳/۷۰۰	۳۷۴/۸۴۵	۸۲۷/۲۷۳	۲۲۰/۲۵۲
نیخ نساجی	۶/۰۵۹/۰۷۳	۱/۰۲۴/۰۰۷	۷۵۰/۲۹۵	۲۶۲/۷۳۳
منسوجات	۸/۹۴۸/۲۴۸	۱/۸۷۹/۲۲۲	۴۶۵/۲۵۹	۳۰/۲۰۱
فروش	۷۳/۸۹۵/۷۵۳	۳/۱۳۷/۱۱۸	۲/۴۰۰/۱۸۵	۱۰۷/۱۰۷
پوست دباغی نشده	۲۳/۵۵۶/۰۵۷	۲/۲۲۴/۱۷۹	۲۴/۲۶۱	۱/۹۲۰
خمیر کاغذ	-	-	۶/۵۵۶/۲۲۳	۱/۵۰۸/۷۶۹
محصولات شیمیایی	۳/۵۹۵/۸۶۸	۲/۶۶۲/۰۹۲	۸۲/۱۴۷/۶۰۵	۲۶/۲۱۰/۵۳۴
مواد رنگی	۳/۶۲۰	۲۸۵	۱۱/۹۰۷/۷۳۳	۲/۸۶۴/۰۰۰
لوازم بهداشتی و شوینده	-	-	۶/۷۲۶/۰۸۹	۲/۲۶۱/۹۲۱
سایر محصولات شیمیایی	۳/۳۶۵/۶۵۱	۲/۹۸۳/۱۰۲	۵۰/۹۲۶/۶۱۲	۱۳/۰۴۰/۶۰۳
محصولات پلاستیکی	۳۶۵/۶۲۱	۷۱/۹۴۷	۱۶/۹۵۷/۷۰۳	۳/۲۳۳/۷۰۷
سرامیک و آجر نسوز	۱۵۳/۰۸۷	۷۸/۴۵۴	۱۵/۹۰۱/۰۱۴	۴/۲۵۳/۵۶۶
سنگ خردورش خورده	۲/۲۸۵/۳۲۵	۳/۹۰۳/۳۲۵	۱۸۶/۹۶۱	۱۷۹/۲۹۵
فولاد و فولاد قلی	۶۹/۴۶۴/۰۵۴	۱۰۵/۰۴۶/۱۸۲	۹/۶۲۰/۵۸۱	۴/۷۲۹/۰۲۷
لوله	۲۵/۹۱۳	۲۰/۸۷۸	۶۰/۰۵۴/۰۵۸	۳۳/۲۵۹/۵۹۳
فلزات قیمتی و غیر آهن	۱/۳۲۷/۵۰۰	۳۴۳/۹۸۰	۱۶/۹۸۶/۵۳۹	۲/۴۶۰/۹۱۲
محصولات فلزی	۱/۵۶۶/۰۰۹	۶۷۶/۹۱۴	۱۰/۱۷۱/۵۳۱	۱/۶۳۹/۵۳۴
ماشین آلات و تجهیزات الکترو مکانیک	۱/۰۲۰/۱۴۶	۱۹۳/۶۴۷	۲۶۳/۸۳۳/۷۴۲	۶/۶۸۹/۰۹۱
ماشین آلات مصارف عمومی	۳۶۱/۶۰۵	۵/۸۲۴	۱۱۸/۸۶۴/۴۶۳	۵/۸۲۹/۵۲۷
ماشین آلات و لوازم یدکی نساجی	۱/۴۸۳/۲۷۸	۵۳۷/۷۴۸	۵۳/۴۴۴/۸۴۱	۱/۸۹۲/۵۵۷
ماشین آلات مصارف خاص	۲/۱۳۰/۱۶۰	۱۲۳/۹۲۰	۱۴۰/۸۹۱/۲۴۹	۱/۶۷۹/۸۶۴
سیم و کابل	۲/۴۱۲	۷۰۰	۷/۱۴۲/۱۶۰	۸۲۴/۹۶۶
تجهیزات الکتریکی	-	-	۲۵/۹۲۳/۸۹۰	۴/۷۲۲/۰۳۰
تجهیزات رهایی، اندازه گیری و کنترل	۳۱۴/۹۴۸	۲/۷۸۴	۲۳۰/۰۶۰/۰۰۷	۲۳۰/۴۲۹
ماشین ابزار و فرز	۲۸۹/۵۴۵	۲۱/۷۵۲	۱۳/۲۲۵/۰۵۲	۶۵۶/۲۰۳
تجهیزات و قطعات خودرو	۴۳۰/۱۳۴	۳۲/۲۹۶	۳۰/۱۷۵/۹۵۴	۱/۸۰۱/۸۰۷

صادرات سالامبوریا پوست دباغی نشده ایران که جزء صادرات سنتی ایران به ایتالیا می باشد در مقایسه با ده ماهه اول سال ۱۹۹۹ رشد قابل توجهی یافته و صادرات آن از ۱/۲ هزار تن به ۲/۲ هزار تن رسیده که از نظر وزنی تقریباً دو برابر شده است. از نظر ارزشی نیز از ۳/۶ میلیون دلار به ۱۱/۴ میلیون دلار رسیده، که تقریباً سه برابر شده است.

از جمله کالاهای ایرانی که در دوره ده ماهه سال ۲۰۰۰ و نسبت به سال ۱۹۹۹ صادرات آن به ایتالیا افزایش یافته می توان از سنگ های ساختمانی نام برد که از نظر وزنی از ۹ هزار تن به ۱۳ هزار تن و از نظر ارزشی از ۱۲/۳ میلیون دلار رسیده است. به عبارت دیگر صادرات سنگ ساختمانی در این مدت از نظر وزنی ۴۴ درصد و از نظر ارزشی ۲/۵ درصد افزایش داشته است که عدم تناسب افزایش کمی و ارزشی آن را می توان بخاطر کاهش ارزش لیر و رقابت شدید شرکت های ایرانی برای فروش سنگ های ساختمانی، صادرات سنگ های خرد شده یا برش خورده بطور قابل توجهی در این مدت افزایش یافته و بیش از دو برابر شده است. میزان صادرات این گونه سنگها در ده ماهه اول سال ۱۹۹۹ حدود ۱/۷ هزار تن به ارزش ۵۸۲ هزار دلار بود که در سال ۲۰۰۰ به ۳/۹ هزار تن و به ارزش ۱/۱ میلیون دلار رسیده است.

مقایسه آمار صادرات ایتالیا در ده ماه اول سال ۲۰۰۰ با دوره مشابه در سال ۱۹۹۹ نشان می دهد که صادرات برخی محصولات مثل خمیر کاغذ، دارو و محصولات پزشکی، مواد رنگی، سایر محصولات شیمیایی، محصولات پلاستیکی، لوله، فلزات قیمتی غیر آهن، ماشین ابزار و فرز، ماشین آلات الکترو مکانیک، ماشین آلات مصارف عمومی و دستگاه های الکترونیکی از رشد قابل توجهی برخوردار بودند. در جدول شماره ۵ میزان صادرات این محصولات در دوره مورد نظر ذکر و از نظر حجمی و ارزشی با دوره مشابه در سال ۱۹۹۹ مقایسه شده است.

فهرست کالاهای عمده صادراتی ایتالیا به ایران در طی ده ماهه اول سالهای ۱۹۹۹ و ۲۰۰۰

فهرست کالاها	صادرات در ده ماهه اول ۱۹۹۹		صادرات در ده ماهه اول ۲۰۰۰	
	ارزش به هزار لیر	وزن	ارزش به هزار لیر	وزن به کیلو
خمیر کاغذ	۴/۷۱۷/۶۱۴	۱/۲۸۰/۲۰۱	۶/۵۵۶/۲۲۳	۱/۵۰۸/۷۶۹
دارو و محصولات پزشکی	۱۸/۴۳۰/۲۶۳	۱۶۶/۸۸۴	۳۷/۲۰۹/۶۸۵	۳۲۴/۲۹۵
مواد رنگی	۷/۷۱۴/۱۹۹	۱/۵۵۷/۷۹۳	۱۱/۹۰۷/۷۳۳	۲/۸۶۴/۰۰۰
لوازم بهداشتی و شوینده	۴/۴۷۰/۲۷۰	۱/۵۴۲/۱۲۵	۶/۷۲۶/۰۸۹	۲/۲۶۱/۹۲۱
سایر محصولات شیمیایی	۳۵/۷۱۳/۱۷۶	۸/۴۸۷/۷۱۲	۵۰/۹۲۶/۶۱۲	۱۳/۰۴۰/۶۰۳
محصولات پلاستیکی	۱۳/۹۴۷/۴۰۳	۲/۰۳۲/۶۵۶	۱۶/۹۵۷/۷۰۳	۳/۲۳۳/۷۰۷
لوله	۲۰/۶۴۵/۷۹۶	۲/۴۷۴/۴۲۸	۶۰/۰۵۴/۰۵۸	۳۳/۲۵۹/۵۹۳
فلزات قیمتی و غیر آهن	۱۲/۴۱۴/۱۱۴۹	۱/۴۴۰/۳۷۹	۱۶/۹۸۶/۵۳۹	۲/۴۶۰/۹۱۲
ماشین ابزار و فرز	۸/۲۵۱/۹۲۲	۲۷۹/۲۰۰	۱۳/۲۲۵/۰۵۲	۶۵۶/۲۰۳
ماشین آلات و تجهیزات الکترو مکانیک	۱۰۸/۷۵۲/۰۸۲	۳/۴۹۸/۹۲۴	۲۶۳/۸۳۳/۷۴۲	۶/۶۸۹/۰۹۱
ماشین آلات مصارف عمومی	۵۹/۹۵۴/۵۷۲	۳/۸۶۹/۲۳۶	۱۱۸/۸۶۴/۴۶۳	۵/۸۲۹/۵۲۷
تجهیزات الکتریکی	۱۵/۵۸۳/۱۴۸	۳/۰۹۵/۱۵۱	۲۵/۹۲۳/۸۹۰	۴/۷۲۲/۰۳۰